

Едуардо Мендикути

БЪЛГАРСКИТЕ ЛЮБОВНИЦИ

ПОРЕДИЦА ЗА ИСПАНОЕЗИЧНА ЛИТЕРАТУРА

HISPANICA

©/ Eduardo Mendicutti, 1993
LOS NOVIOS BULGAROS
Primera publicación en español por
Tusquets Editores, Barcelona, 1993

Всички права запазени за
© Издателство ИСПАНИКА
тел.: 02/46 82 95
HISPANICA_BG@yahoo.com

© Превод от испански: Валентина Донкова
© Запазен знак и библиотечно оформление: Иван Смолянов
Редактор: Огняна Главусанова - Джалева
Дизайн: Мила Динкова
На корицата: "Червеният чадър" от © Берил Кук
Предпечат: **АРТЕКС** - тел.: 02/952 45 03
Печат: ВЕМ PRINT
Първо издание: април, 2001
ISBN 954-90650-4-9

Правен консултант на Издателство ИСПАНИКА:
Адвокатска кантора "Арслегис" - тел.: 02/953 15 60

Printed in Bulgaria- Impreso en Bulgaria

Глава първа, в която българинът казва "не", което всъщност е "да"

Бях рицар и имах български любовник. Ала останах без любовник и сега се чудя дали все още продължавам да бъда рицар. Мисля, че съм безнадежден случай. Жалка работа.

Като начало смятам да се напия. Откакто пораснах достатъчно, та да мога да се наричам рицар, винаги съм бил рицар въздържател, но в този момент, с нагла решителност и разпасаност - задължителни за всеки безнадежден случай - отварям бутилка *rakia*. Това е алкохолът, който българите поемат с литри в миниатюрни чашки от дебело стъкло с искреното намерение да си сгреят сърцето. Преди, както твърдят самите те, за да устоят с негова помощ на неумолимата враждебност на комунизма. Сега, след шумния крах на всичко бивало и небивало, за да продължават да оцеляват пред същата неумолима враждебност на този непоправим живот. Защото в края на краищата, единственото нещо, което им остава завинаги като стар, безмилостен приятел, това е тяхната *rakia*.

Nazdrave, както се казва на български.

Бях рицар, имах си любовник от България, който пък от своя страна си имаше любовница българка. Тримата образувахме едно уникално семейство в зародиш, зачатък на странна и главозамайваща фамилна троица, в която всичко мое им принадлежеше, а от всичко тяхно аз споделях единствено българина. Въпрос на щед-

рост от моя страна. Макар че щедростта е пагубна рецепта за постигане на хармония в съжителството с ближния. Щедростта рано или късно погубва всичко и доказателство за това е провалът на онзи налудничав, но разпалващ въображението план за семейната единица, която бяхме на път да учредим: съпругът, неговата съпруга и аз. Двама българи и един испанец. Съвсем скоро, по време на пътуването си в България, планувано за лятото, те ще станат семейство, макар и българско, макар и банално. Там, сред своите близки, ще сключат църковен брак с максимална тържественост и пределна разточителност. Защото очевидно не считат скромната и безлюдна гражданска церемония в Мадрид, покровителствана и финансирана от мен с подобаващо вълнение, за нещо повече от трик с цел да се уреди престоят на булката в страната. Величината на моята трагедия, смее да твърдя, заслужава едно наистина паметно напиване.

Така че, ето ме - безнадежден случай с отворена бутилка гроздова в ръце - любимата *rakia* на Кирил, българинът, който бе мой любовник повече от две години. Каня се да изгубя съзнание глътка по глътка като една съблазнена, съкрушена и изоставена кабаретна актриса, която вече е признала, че да имаш или да си имал български любовник, да си безнадежден случай или просто да се чувстваш така, е едно необикновено преживяване, чиято чудатост е прещедра компенсация за объркването, разходите, унижението и рисковете, понесени или изстрадани в името на споменатата персона. Не тая и капка омраза.

В сърцето на рицаря няма място за омраза. Но след като вече не съм рицар, а безнадежден случай, логично е ненавистта да прелива от всяка моя пора, а българската ракия, която се каня да поема вместо упойка, би

трябвало да подклажда у мен това чувство до пълното ми самоунищожение. Макар че, честно казано, аз не се виждам смазан от злоба като някаква си ексцентрична никаквица. Достойнството не се губи толкова лесно. Ще се напия, както би се напил един стар идалго, без да позволявам на усещането, че съм, или че се чувствам безнадежден случай, да унищожи душевната ми сила, която дори пиян, един рицар не бива да губи. В края на краищата, ако не бях истински рицар, моят българският любовник едва ли щеше да се задържи с мен цели две години.

Да имаш любовник от България може и да звучи като екстравагантен и екзотичен каприз, достъпен само за космополитни и богати сладострастни женчовци, или като привилегия за претенциозни содомити и дръзки хомосексуалисти, или като някаква нечувана префиненост, но в средата на 1990 в Мадрид съвсем не беше така. Трябваше само да наобиколиш "Пуерта дел сол"*; да огледаш момчетата, скупчени около фонтана в началото на улица "Монтера" или до изхода на метрото на улица "Кармен"; да усетиш очарователната смесица от арогантност и безпомощност, която излъчваха като единствено средство за оцеляване; да оцениш необикновената централно-европейска красота на повечето от тях; да си оплакнеш очите в онова удивително нашествие от емигранти - високи, руси или тъмни, но не средиземноморски тип, яки или крехки - свеж и сочен рояк от поляци, българи, румънци, туктаме някой чех, рядко югославянин. Достатъчно бе да си избереш един, да му се усмихнеш, да се доближиш до него и да подхванеш някакъв невъзможен разговор, да го поканиш с общоприетите знаци да хапне или да пийне в заведение за бързо хранене и да му предложиш, отново със знаци, по възможност по-дискретни, да прекарате известно време у вас. Отговорът на момчето биваше светкавичен:

---

* Площад в старата част на Мадрид. Бел.ред

- Пет хиляди песети.

Бяха се научили още от първия миг да го казват на съвършен испански. Пет хиляди песети. Е, имаше и такива, които изгълтваха един двоен хамбургер с кашкавал и цялата налична гарнитура на заведението, а после, с неизбежната грубост, дължаща се на незнанието на езика, отказваха предложението за една по-интимна среща, естествено, подobaващо възнаградена. Изпелтчваха "само жени", като не пропускаха да поискат нещо в отплата, убедени, че дори едното прекарване в тяхна компания също си имаше цена. Все пак обаче, рано или късно, с безгрижно примирение и без никакво чувство за вина или срам, почти всички се огъваха пред нуждата от пари. Сетне винаги се намираше някой да прецени преживяването като непосилно и да вземе решение да не го повтаря. И новината не закъсняваше: "Този не става". Повечето от приелите подобен вид общуване като редовен източник на доходи, в часа на изпитанието се държаха като вкочанени трупове, обстоятелство, от което клиентелата се възползува, за да се опита да смъкне тарифата. Ала за един рицар не е присъщо да се пазари. Макар и да не бива да се забравя, че сред напудрените почитатели на морето от емигранти на "Пуерта дел сол" нямаше кой знае колко рицари.

Имаше богати и бедни, професионалисти и общи работници, образовани и невежи, елегантни и мърляви, по-възрастни и не толкова възрастни, щедри и стиснати, почтени и изпользвачи, изтънчени и недодялани. Богата палитра от отбрани представители на западното общество. Доктори, адвокати, чиновници, дамски фризьори, мъжки фризьори, изпълнители на сарсуела* бижутери, връзки с обществеността, обслужващи елита, изтъкнати декоратори и посредствени декоратори, писатели, журналисти, художници с име и нескопосани цапачи, ясновидци, банкови чиновници, стюарди, един полицай, един играч на "тука има, тука няма", един управител на бол-

---

* Вид испанска оперета. Бел. пр.

ница и един прекупвач на крадени предмети по прякор Пепита Дългите Ръце. Антиквари, дизайнери, касапи и радиоговорители, дипломати и прочути готвачи, видни моделиери и ...мормони. Много мормони. С изключение на изцяло отдадените на духовно мисионерство мормони, всички останали експлоатираха без особени задръжки телесния компонент на онази пулсираща момчешка маса от поляци, румънци и българи.

- Поляците са сексуално ограничени. Българите са недосягани и използвачи. Най-добри са румънците - казваше един познавач.

Освен това, с румънците беше малко по-лесно да се разбере. Поради латинския си корен езикът им имаше известно фонетично сходство с испанския, а и често употребяваха съвсем на място и с лекота някои италиански думи, които се разбираха отлично. За разлика от това, българският и полският бяха пълни с необичайни звуци. С изключение на момчетата, поназнайващи малко английски, повечето българи се опитваха да контактуват на немски - избор, който не подобряваше съществено възможностите им за комуникация на едно място, толкова чуждо на всичко германско, каквото бе "Пуерта дел сол". Освен това, нещата с българите се усложняваха допълнително, когато трябваше да отговорят с едно най-обикновено наглед "да" или "не".

Да кажеш "да" или "не" наистина е най-елементарното и лесно нещо. Дори и да е "da", както го произнасят българите, а не "sí", както е на испански. Дори и да не е едносрична дума, дори в някои езици да е километрично многосрична, съществува един универсален жест за изразяване на съгласие, който се състои в клатене на глава. И точно в това е въпросът. Българите са обърнали наопаки общоприетите жестове за потвърждение и отрицание - въртят глава от ляво на дясно или обратно, за да

кажат "да", когато всички останали смъртни си служим с това движение, за да кажем "не" и, съответно, клатят глава надолу вместо "не", въпреки че навсякъде по света хората използват този жест именно като "да". Голямо объркване. Основно несъответствие. Въпрос на схематична и радикална позиция на бунтарство. Лингвистичен израз на непокорен нрав и неподатлив на дисциплиниране ум. Крайъгълен камък в цял един процес на изолация. И естествено, честа причина за силни вълнения, когато след задължителния сандвич или хамбургер, поредният експлоататор попита все още гладното, но благодарно българско момче дали ще го придружи до вкъщи, а българинът заклати глава накъдето той си знае, изразявайки винаги обратното на това, което иска да каже. Всички българи без изключение много се гордееха с тази ексцентричност на жестовете си, с този белег на национална идентичност, и намираха настъпилния момент на конфуз и смущение за невъобразимо забавен.

Досуц като моя случай. Смея да твърдя, че още от първия миг се държах като рицар, а не като онези другите - алчни при отправянето на поканата, предпазливи в гостоприемството, неотстъпчиви в избора на услуги и лукави скъперници при определяне на тарифата. Тъкмо се бях върнал от лятната си отпуска, консумирана на плажа с известна липса на апетит, когато се сетих, че преди два месеца мой познат ме уверяваше, че с тези момчета нямало смисъл да се занимаваме. Най-дръзките търсачи на новости опитвали, но винаги удряли на камък. Все пак, през последните два месеца нещата май взели да се обръщат. Едно от момчетата направило първата стъпка към сдобиването с лесни пари, повечето от останалите последвали примера му и братството на поклонничките на свещената тарифа се възнесло на седмото небе. Истината е, че от известно време пазарът страдеше

от упорит дефицит, или по-точно, не се беше възстановил от рязката загуба на безгрижните парашутисти, които се изсипваха в края на седмицата в определени барове около "Пуерта дел сол". И ето че изведнъж започна едно натрупване на някакъв нов, неизпробван дотогава вид - млади, красиви, чисти, здрави и трогателни момчета, разяждани по равно от меланхолия и нетърпение, великолепни екземпляри, които прииждаха безспир към центъра на Мадрид с ореола на току-що освободени затворници, с романтичната притегателност на пионери, с очарованието на младостта, нахално съчетала дързост и злочестие. Късметлиите, по-хитрите или онези, които се задоволяваха с каквото и да е, вече бяха намерили своя постоянен покровител и сред сборищата от повече или по-малко явни "благодетелки" и повече или по-малко убедени "храненици" започваше да се говори с дивно безсрамие за сериозни любовни връзки, годежни пръстени и годежни подаръци.

Онзи следобед минах през "Пуерта дел сол" на път от работа за къщи. Един добре информиран сводник тъкмо ме поставяше в течение на последните новости, когато усетих, че някой ме гледа. Обърнах се и го видях - беше Кирил. Наблюдаваше ме от около петнайсетина метра разстояние. Беше точно това, което търсех.

- А този?

- Мургавият ли? Българин. Срахотен е.

- Дали приема предложения?

- Пробвай. Маркизата Вдовица го пробва и много ѝ се доця да му спретне едно апартаментче, ама не успя.

Не знаех коя е Маркизата Вдовица. Сигурно някой третостепенен аристократ с недвусмислени увлечения, сключил брак, за да грабне благородническата титла. Или пък някой женствен събрат от простолюдието - може би красив - дегизиран като елегантен донжуан, оже-

нил се по сметка за богата четвъртостепенна аристократка, на която явно бе съкратил живота, като я е подлудил или подложил на нескончаеми сексуални пости и въздържание. Така или иначе, ако Маркизата наистина е имала достъп до този български Аполон, и не е оценила неговата уникалност, трябва да е не само вдовица и аристократка - наследствена или по силата на брака - но и безнадеждно тъпа. Стига българският Аполон да не е бил сакат, ненаситен или опасен. В такъв случай, ако заради неговия дефект или нейната некадърност да угоди на прищявките му, каквито и да са те, или чисто и просто от страх, Маркизата Вдовица не е пожелала да го задържи, то тя освен в тъпота, може да бъде заподозряна във всичко друго, но не и в рицарство. Тъй като, знайно е, че недъгавостта е храна за вроденото влечение на рицаря към покровителство, а непосилните за изпълнение шения или някое опасно произшествие, което му се стори невъобразимо рисковано, той следва да приеме като неизбежни.

Така че, щом Кирил ме дари с последен нетърпелив поглед и се извърна с намерението да тръгне с големи, нахални крачки по улица "Кармен", аз тоз час го последвах като кучка - акт, който не престава да бъде нововъведение в рицарските обноски - доближих го, погледнах го с нескрито обожание в очите, издържах като истински мъж неговия безусловно кръвнишки взор и смогнах да кажа с достойно за възхвала самообладание:

- Здравей. Откъде си?

- Българин. Политически емигрант.

Всъщност, видян отблизо, той притежаваше чертите, високомерието, безочieto, съмнителния вид, изобщо, с нищо ненакърнената осанка на един солиден престъпник. С други думи, намерих го неудържимо привлекателен.

А пък и нали е присъщо за един рицар да опита начаса, всичко, що е по силите му, за да облекчи чуждото нещастие. Така че в първата будка, изпредила се на пътя, му купих не пакет, а цял картон американски цигари от светлия тютюн и го поканих на вечеря в една кафетерия на "Гран виа"*; от чийто горен етаж се откриваше много бляскава, типична за западния свят гледка Той погълна двойна порция калмари *a la romana* - не ще и дума, любимото му испанско ястие - и един накипрен говежди бифтек, твърде суров за моя вкус, но не и за неговия. И без изобщо да се притеснява, разкъса със зъби и опустоши цели две хлебчета в откровена и възхитителна демонстрация на примитивни, но непринудени маниери. Завърши зрелището с чаша черно кафе - истинските мъже никога не поръчват десерт. Останах поразен. Момчето наистина бе красиво - вярно, в гамата на тъмните тонове - високо, силно, с черна, буйна и дълга коса, със светли очи, между сиво и зелено, в които блестеше една несъмнено измамна невинност. Устните му бяха изразителни и меки, а зъбите, макар и позагубили блясък, безупречно равни. Говореше малко и с неимоверна трудност, но успях да разбера, че е от три месеца в Мадрид, че когато помощта от Червения кръст привърши, спи в паркирани на улицата коли, чиито ключалки разбива като на шега, че гледа да се къпе всеки ден в обществената баня на "Ла Латина" и че от четири дена не бе слагал залък в уста. Изражението му се смекчи до детско, когато ми благодареше.

За момент ме връхлетяха всички угризения, които неизменно връхлитат рицаря, готвещ се да извлече облага от нуждата на ближния.

Ала рицарят също има нужди и негово единствено задължение е да ги задоволява по рицарски - благородно,

---

* Централен белувард в Мадрид. Бел.ред.

щедро, великодушно, почтено. Затова го оставих да си допуши цигарата, напругайки се да отгатна това, което се опитваше да ми разкаже - заплетена история за пътуването му от Барселона, скрит в един от автомобилите, транспортирани с нощния влак. Положих усилие във всеки един момент да бъда сърдечен и почитителен. И едва когато ми се стори, че и той самият започва да недоумява пред моята безкористност, дружелюбно сложих длан върху неговата китка и запитах с едва прикрито вълнение, което от опит знам, че винаги действа подкупващо:

- Ще дойдеш ли с мен вкъщи?

Тогавата той ме погледна с втрещен поглед, почти невинен, на устните му се появи лека усмивка, която ми се стори по-скоро тъжна, сложи ръка върху моята и много бавно завъртя глава. Това означаваше "не". Трябваше да съм добил доста печално изражение, защото Кирил се усмихна, този път истински, с безгрижна дяволитост, с каквато не си спомням някой да ми се е усмихвал преди, и каза:

- Пак.

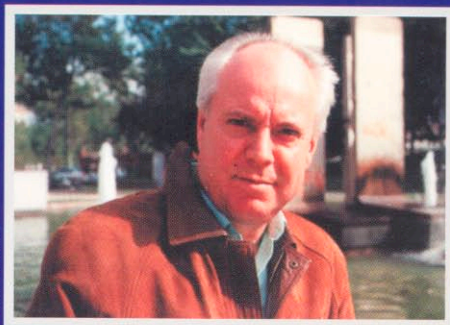
Схванах, че икаше да му повторя въпроса.

- Ще дойдеш ли вкъщи? - попитах отново много предпазливо.

Той завъртя глава, повтаряйки същия отчайващ жест на отрицание, но още преди да съм успял да се натъжа или раздражня, рече:

- Да.

После, доволен и предоволен от своето остроумие, ме посвети в тази българска чудатост, която настояваше да упражнява въвн от страната си и специално държеше под ръка за случаите, когато казваше "не", което всъщност беше "да".

Едуардо Мендикути

"Бях рицар и имах български любовник. Ала останах без любовник и сега се чудя дали все още продължавам да бъда рицар. Мисля, че съм безнадежден случай. Жалка работа.

Като начало смятам да се напия. Откакто пораснах достатъчно, та да мога да се наричам рицар, винаги съм бил рицар въздържател, но в този момент, с нагла решителност и разпасаност - задължителни за всеки безнадежден случай - отварям бутилка *rakia* ..."

Издателство ИСПАНИКА има удоволствието да предложи на своите читатели най-успешната творба на популярния испански романист Едуардо Мендикути - "Българските любовници". Книгата, взела на прицел едни от най-смущаващите черти на съвременния български менталитет, се отличава със завладяващо чувство за хумор, безпощадна самоирония, справедлива сатира, увлекателна фабула и дълбок психологизъм. Приятно четене.